

GUVERNUL ROMÂNIEI

SINTEZA

rapoartelor de control privind verificările efectuate la 12 structuri teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C.

Corpul de control al primului-ministru a efectuat verificări la un număr de 12 structuri teritoriale (unități fără personalitate juridică) ale Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.: Inspectoratul Regional în Construcții București – Ilfov și inspectoratele în construcții din județele Argeș, Brașov, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Ialomița, Iași, Mureș, Prahova, Timiș și Vâlcea.

Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. este organizat ca instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și este organul tehnic specializat care exercită, potrivit legii, controlul de stat cu privire la respectarea disciplinei în urbanism și a regimului de autorizare a construcțiilor, precum și aplicarea unitară a prevederilor legale în domeniul calității în construcții.

În anul 2012, Banca Mondială a întocmit „*Raportul final - România, Evaluare funcțională, Dezvoltare Regională și Turism*”, având ca obiectiv „*Evaluarea Funcțională a Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului*”.

Referitor la activitatea Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. experții Băncii Mondiale au afirmat că subordonarea acestuia față de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice la data controalelor), respectiv față de o autoritate care finanțează și implementează programe și proiecte de dezvoltare în domenii precum construcția de locuințe, reabilitarea termică a clădirilor, infrastructura

tehnico-edilitară a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare și/sau a serviciului de alimentare cu energie termică a localităților, infrastructura social-culturală și sportivă, infrastructura turistică și de acces în stațiunile turistice etc., este de natură să determine apariția unui „conflict de interese în ceea ce privește implementarea uniformă a mandatului ISC”.

Recomandarea experților Băncii Mondiale a fost ca Inspectoratul de Stat în Construcții – I.S.C. să fie transformat „într-o agenție independentă subordonată Biroului Primului Ministru sau SGG”, fapt care ar contribui la reducerea „potențialului conflict de interese care ar putea apărea dacă continuă să fie în subordinea vreunui minister care implementează în mod direct programe de lucrări (...)”.

Această recomandare nu a fost încă implementată.

În perioada supusă verificărilor, respectiv 17.11.2010 – 31.12.2014, finanțarea Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. a fost asigurată integral de la bugetul de stat.

Începând cu data de 01.01.2015, odată cu intrarea în vigoare a *Ordonanței Guvernului nr. 24/2014 pentru stabilirea unor măsuri privind controlul statului în domeniul construcțiilor*, Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. se finanțează integral din venituri proprii.

* * *

În urma verificărilor efectuate la structurile menționate mai sus au fost constatate următoarele deficiențe și încălcări ale dispozițiilor legale¹:

A. Limitarea rolului Statului în exercitarea controlului în domeniul calității în construcții ca urmare a unor dispoziții ilegale ale inspectorului general al Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. și ale ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.

Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. este obligat să participe la toate fazele determinante stabilite prin proiect și acceptate de inspectoratele teritoriale în construcții competente, în conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (5) [n.n. alin. (3) în perioada supusă verificărilor] din *Ordonanța Guvernului nr. 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.*

¹ Au fost verificate aspectele punctuale sesizate și nu activitatea de ansamblu a entităților controlate dar considerăm că în urma constatărilor se impune și o astfel de verificare.

Potrivit dispozițiilor art. 7 lit. b) din *Regulamentul* aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 272/1994 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul de stat al calității în construcții*, controlul de stat al calității în construcții se organizează și se exercită inclusiv prin „*inspecții în faze determinante ale execuției lucrărilor de construcții*”.

Conform dispozițiilor legale, prin **fază determinantă** se înțelege **stadiul fizic la care o lucrare de construcții, odată ajunsă, nu mai poate continua fără acceptul scris al beneficiarului, proiectantului și executantului.**

În exercitarea controlului de stat în construcții, reprezentanții Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. au obligația de a inspecta, pe parcursul execuției obiectivelor de investiții în fazele determinante, dacă sunt îndeplinite condițiile tehnice din proiecte și reglementările tehnice și de a autoriza continuarea lor numai dacă sunt îndeplinite aceste condiții.

Începând cu anul 2014, ca urmare a unor dispoziții ale inspectorului general al Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., precum și ca urmare a aprobării de către Ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, prin *Ordinul nr. 1370/2014, a Procedurii privind efectuarea controlului de stat în faze de execuție determinante pentru rezistența mecanică și stabilitatea construcțiilor – indicativ PCF 002*, **participarea la toate fazele determinante a reprezentanților inspectoratelor în construcții nu mai este obligatorie, ceea ce contravine flagrant prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 63/2001.**

Emiterea *Ordinului ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 1370/2014* s-a făcut cu nerespectarea dispozițiilor *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, întrucât prevederile acestuia, referitoare la posibilitatea neparticipării reprezentanților inspectoratelor în construcții la toate fazele determinante, contravin prevederilor *Ordonanței Guvernului nr. 63/2001*, în vigoare la data emiterii ordinului, respectiv ale unui act normativ ierarhic superior.

B. Deficiențe cu privire la activitatea de constatare și sancționare a contravențiilor, după cum urmează:

a) Aplicarea, de către personalul cu atribuții de control din cadrul structurilor teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., a

unui număr mic de sancțiuni contravenționale, în comparație cu numărul mare de acțiuni de control și inspecție raportat.

În cadrul verificărilor efectuate de către Corpul de control al primului-ministru s-a constatat că, deși numărul acțiunilor de control și inspecție raportat de către inspectoratele județene în construcții a fost semnificativ, numărul sancțiunilor contravenționale aplicate a fost foarte mic.

De exemplu, pentru perioada cuprinsă între trimestrul IV 2010 și trimestrul IV 2014 (4 ani), Inspectoratul Județean în Construcții Timiș a raportat că a efectuat un număr de 18.079 de activități de control și inspecție, în urma cărora, pentru neregulile constatate, au fost dispuse un număr de 5.746 măsuri și au fost aplicate 70 de amenzi contravenționale, în cuantum total de 174.510 RON.

Aceeași situație a fost constatată și la Inspectoratul Județean în Construcții Argeș, unde, în perioada 01.01.2013 – 31.10.2014 (1 an și 10 luni), au fost raportate ca fiind efectuate un număr de 1.876 de acțiuni de control și inspecție, dar au fost aplicate doar 29 de amenzi contravenționale, în cuantum total de 62.810 RON.

Inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții Dâmbovița au raportat că au efectuat, în perioada ianuarie 2011 - septembrie 2014 (3 ani și 8 luni), un număr de 3.876 activități de control și inspecție în urma cărora, pentru „neconformitățile” constatate, au întocmit atât procese-verbale de control prin care au dispus un număr de 968 măsuri, cât și procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor prin care au aplicat 40 de amenzi, în valoare totală de 29.180 RON.

Au fost constatate și situații în care numărul acțiunilor de control și inspecție a fost raportat în mod încorect, prin includerea în acest număr și a inspecțiilor în fazele determinante ale execuției lucrărilor de construcții, precum și a activităților de avizare a programelor de efectuare a inspecțiilor în faze determinante și de emitere a acordurilor pentru intervenții.

De exemplu, în cadrul controlului efectuat la Inspectoratul Județean în Construcții Argeș s-a constatat faptul că, în perioada 01.01.2013 – 31.10.2014, în cadrul acestei structuri au fost raportate ca fiind realizate un număr de 674 de acțiuni de control al execuției lucrărilor față de 152 de acțiuni programate (din care 119 acțiuni reprezentau inspecțiile în faze determinante programate). În fapt, au fost realizate un număr de 626 de inspecții în faze determinante și doar 48 de acțiuni de control al execuției lucrărilor.

În unele cazuri, numărul acțiunilor de control efectiv realizate a fost chiar mai mic decât numărul de acțiuni programate.

b) Deși au fost constatate nereguli care, potrivit dispozițiilor legale, constituiau contravenții care se sancționau cu amendă, nu au fost întocmite procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor.

Procedând astfel nu a fost asigurată aplicarea în mod unitar a normelor legale ce reglementează exercitarea controlului de stat al calității în construcții, **în scopul prevenirii sau limitării unor situații ce pot apărea la construcții și care pot pune în primejdie sau afecta negativ viața, sănătatea sau pot cauza pierderi materiale.**

Mai mult decât atât, nesancționarea cu amendă a unor fapte contravenționale a avut drept consecință neîncasarea unor venituri datorate bugetului general consolidat al statului.

Trebuie avut în vedere faptul că, în situația constatării unor încălcări ale dispozițiilor legale și ale normativelor tehnice, **aplicarea de sancțiuni este obligatorie, nu facultativă.**

De exemplu, pentru executarea unor lucrări în baza unui proiect neverificat de specialiști atestați conform prevederilor legale, precum și pentru neasigurarea nivelului de calitate corespunzător cerințelor prin proiectul tehnic și detaliile de execuție, situații constatate prin două procese-verbale de control, încheiate la data de 29.01.2015, un inspector în construcții din cadrul Inspectoratului Regional în Construcții București - Ilfov nu a aplicat dispozițiile art. 33 pct. II lit. a) și pct. III lit. a) din *Legea nr. 10/1995* care prevedeau că faptele constatate constituiau contravenții și se sancționau cu amendă de la 1.550 RON la 7.700 RON, respectiv de la 770 RON la 4.650 RON.

Prezentăm în tabelul de mai jos situația sumelor neîncasate la bugetul consolidat al statului ca urmare a neaplicării unor amenzi contravenționale prevăzute de lege, de către personalul cu atribuții de control din cadrul unor inspectorate județene în construcții, pentru fapte care constituiau contravenții și trebuiau sancționate cu amendă, dar care au fost considerate simple nereguli. Sumele au fost calculate de către echipele de control pe baza nivelurilor minime și maxime ale amenzilor prevăzute de lege pentru faptele respective, constatate prin unele acte de control, alese prin sondaj.

Structura din cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții	Numărul faptelor care constituiau contravenții potrivit legii	Suma minimă neîncasată -RON-	Suma maximă neîncasată -RON-
	17	48.320	279.600
	8	19.310	109.950
	30	79.950	451.400
	11	47.540	75.500
	19	23.700	125.950
	6	6.690	29.500
	28	24.150	107.500
TOTAL	119	249.660	1.179.400

c) În unele acte de control, inspectorii în construcții au constatat săvârșirea mai multor fapte care constituiau contravenții, dar au aplicat sancțiuni doar pentru unele dintre ele, încălcând astfel dispozițiile *Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor* potrivit căreia „*Dacă aceeași persoană a săvârșit mai multe contravenții sancțiunea se aplică pentru fiecare contravenție.*”

Exemplificăm, în acest sens, următorul caz:

Prin Procesul-verbal de control nr. 15821/16.06.2014, încheiat de către un inspector în construcții din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții Argeș, au fost constatate mai multe „*neconformități*” care constituiau contravenții sancționate cu amendă, în conformitate cu dispozițiile *Legii nr. 10/1995*.

Potrivit Procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor nr. 0001951/17.06.2014 a fost aplicată o singură amendă contravențională, dirigintelui de șantier, pentru o singură contravenție.

d) În unele cazuri, deși prin sesizările primite au fost reclamate aspecte majore de încălcare a prevederilor legale referitoare la construirea unor imobile, reprezentanții Inspectoratului Regional în Construcții București - Ilfov au declinat competența de soluționare către autoritățile administrației publice locale, iar în alte situații în care au fost reclamate aspecte minore de încălcare a prevederilor legale, cum ar fi modificări interioare ale imobilelor fără afectarea structurii de rezistență a clădirii, aceștia au efectuat verificări și au aplicat în mod eronat sancțiuni pentru executarea de lucrări fără autorizație de construire.

Exemplificăm, în acest sens, situația în care, o petiție formulată de către o asociație de proprietari cu privire la construirea unui imobil de locuințe situat în sectorul 2, București, fără a respecta regimul de înălțime prevăzut în autorizația de construire, a fost redirectionată către Poliția Locală Sector 2 - Direcția control - Serviciul disciplina în construcții, cu toate că, din documentele care constituiau dosarul obiectivului de investiții aflat în evidențele Inspectoratului Regional în Construcții București - Ilfov rezultau încălcări ale prevederilor legale care puteau fi constatate de către reprezentanții inspectoratului.

Într-un alt caz, în care printr-o petiție formulată de către o asociație de proprietari a fost reclamat faptul că proprietarul unui apartament efectua lucrări nelegale care ar fi afectat structura de rezistență a clădirii, reprezentanții Inspectoratului Regional în Construcții București – Ilfov au procedat la efectuarea unui control și au aplicat, fără a avea competența legală în acest sens, amenzi în cuantum total de 10.000 RON pentru executarea fără autorizație de construire a unor lucrări de amenajări interioare, constatând încălcarea „prevederilor art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 50/1991” referitoare la obligativitatea executării unor lucrări de modificare, extindere, schimbare de destinație sau de reparare a construcțiilor numai cu respectarea autorizației de construire. Potrivit dispozițiilor art. 26 alin. (1) lit. a) coroborate cu cele ale art. 27 alin. (3) din *Legea nr. 50/1991*, executarea sau desființarea, totală ori parțială, fără autorizație a lucrărilor prevăzute la art. 3 din lege constituie contravenție care se constată și se sancționează de către compartimentele de specialitate cu atribuții de control ale autorităților administrației publice locale, potrivit competențelor de emitere a autorizațiilor de construire/desființare și nu de către reprezentanții Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C.

Prin urmare, în cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. există o practică neunitară în aplicarea actelor normative de către

personalul cu atribuții de control, interpretarea legii făcându-se în mod arbitrar, în lipsa unor proceduri care să reglementeze clar activitatea de control și inspecție.

e) Constatarea și sancționarea unor fapte contravenționale, cu încălcarea normelor privind competența, respectiv a unor fapte care, conform dispozițiilor legale, trebuiau să fie constatate și sancționate de către compartimentele de specialitate cu atribuții de control din cadrul autorităților administrației publice locale.

De exemplu, dintr-un număr de 70 de amenzi în valoare totală de 174.510 RON, aplicate de către personalul cu atribuții de control din cadrul Direcției Regionale în Construcții Vest/Inspectoratului Județean în Construcții Timiș în perioada 17.11.2010 – 31.12.2014, jumătate dintre acestea, în valoare totală de 61.000 RON, au reprezentat sancțiuni ale unor contravenții care, potrivit dispozițiilor *Legii nr. 50/1991*, trebuiau constatate și sancționate de către compartimentele de specialitate cu atribuții de control ale autorităților administrației publice locale.

f) Completarea unor procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, cu încălcarea dispozițiilor legale.

Conform dispozițiilor art. 16 alin. (1) și (7) coroborate cu cele ale art. 17 din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor*, cu modificările și completările ulterioare, procesele-verbale trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, anumite mențiuni, lipsa unora dintre acestea putând constitui motiv de nulitate a actului de constatare.

De exemplu, în cadrul controlului efectuat la Inspectoratul Județean în Construcții Timiș s-a constatat că au existat situații în care unii agenți constataori nu au adus la cunoștința contravenienților dreptul acestora de a face obiecțiuni cu privire la conținutul procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, ceea ce a condus la nulitatea actelor de constatare.

g) Neluarea măsurilor necesare pentru încasarea unor amenzi aplicate.

Conform prevederilor art. 39 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor*, punerea în executare a sancțiunii amenzii contravenționale se face de către organul din care

face parte agentul constatatator, ori de câte ori nu se exercită calea de atac împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției în termenul prevăzut de lege.

În vederea executării amenzii, procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se comunică din oficiu dacă nu a fost atacat cu plângere în termenul legal, în termen de 30 de zile de la data expirării acestui termen, fie organelor de specialitate ale unităților administrativ-teritoriale în a căror rază teritorială domiciliază contravenientul persoană fizică, fie organelor de specialitate ale unităților subordonate Ministerului Finanțelor Publice - Agenția Națională de Administrare Fiscală, în a căror rază teritorială își are domiciliul fiscal contravenientul persoană juridică.

În urma verificărilor efectuate s-a constatat faptul că **reprezentanții unor inspectorate județene în construcții nu au întreprins demersurile necesare pentru încasarea unor amenzi contravenționale, aplicate de către inspectorii în construcții.**

De exemplu, reprezentanții Inspectoratului în Construcții [REDACTAT] nu au întreprins demersurile legale în vederea recuperării sumei totale de 79.750 RON, reprezentând valoarea amenzilor contravenționale aplicate în perioada 23.07.2008 - 10.09.2014, iar reprezentanții Inspectoratului Județean în Construcții [REDACTAT] nu au întreprins demersurile legale în vederea recuperării sumei totale de 18.250 RON, reprezentând valoarea amenzilor contravenționale aplicate în perioada 19.11.2010 - 23.12.2012.

h) Lipsa unor procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor distribuite personalului de specialitate din cadrul unor inspectorate județene în construcții.

În urma verificărilor efectuate de către Corpul de control al primului-ministru s-a constatat faptul că din evidențele unor inspectorate în construcții lipseau unele procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, formulare cu regim special, care au serie și număr de înregistrare.

Astfel, din evidențele Inspectoratului Județean în Construcții [REDACTAT] lipseau un număr de 74 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, iar din cele ale Inspectoratului Județean în Construcții [REDACTAT] lipseau un număr de 18 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor.

C. Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare, de către personalul cu atribuții de control din cadrul inspectoratelor teritoriale în construcții, a unor atribuții de serviciu, constând în următoarele:

a) Neverificarea îndeplinirii măsurilor dispuse prin unele procese-verbale de control.

Potrivit fișelor de post, întocmite la nivelul structurilor teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., inspectorii în construcții aveau, printre altele, și atribuții referitoare la urmărirea îndeplinirii, la termenul stabilit, a măsurilor dispuse prin actele de control și inspecție încheiate și prin procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor.

De exemplu, din analiza, prin sondaj, a unui număr de 39 procese-verbale de control, încheiate în perioada 04.04.2012 – 18.11.2014, de către personalul cu atribuții de control din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții [REDACTED], s-a constatat că nu există documente care să ateste îndeplinirea, la termenul stabilit, a măsurilor dispuse printr-un număr de 15 procese-verbale de control.

b) Neavizarea unor procese-verbale de control în fază determinantă de către inspectorul șef județean.

În urma verificărilor efectuate la Inspectoratul Județean în Construcții Constanța s-a constatat faptul că dintr-un număr total de 120 de *proceses-verbale de control în fază de execuție determinantă pentru rezistența mecanică și stabilitatea construcțiilor/procese-verbale de control al calității lucrărilor în faze determinante*, întocmite în anul 2014 și arhivate în Sistemul Informatic de Management al Activității Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. (SIMA), un număr de 33 de acte de control nu au fost vizate de către inspectorul șef județean.

Potrivit prevederilor art. 18 din *Procedura privind efectuarea controlului de stat în faze de execuție determinante pentru rezistența mecanică și stabilitatea construcțiilor - indicativ PCF 002*, aprobată prin *Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice nr. 1370/2014*, în vigoare de la data de 01.08.2014, procesul-verbal de control în fază determinantă, încheiat de către personalul cu atribuții de control, trebuia să fie vizat, cu sau fără obiecții, de către inspectorul-șef județean/inspectorul șef pe exemplarul care se arhiva.

c) Neînștiințarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, cu privire la construcția, în anumite zone, a unor imobile cu destinație turistică, fără autorizație de construire sau cu nerespectarea prevederilor acesteia.

Potrivit dispozițiilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2010 privind unele măsuri pentru întărirea disciplinei în construcții*, începând cu data de 07.03.2011, **toate construcțiile cu destinație turistică** din anumite zone, precum cele cu potențial turistic sau din stațiuni turistice, **executate fără autorizație de construire sau cu nerespectarea prevederilor acesteia**, aflate pe terenuri proprietate publică ori privată, finalizate sau în curs de execuție, **trebuiau să fie desființate**. Măsura desființării acestor construcții trebuia luată după înștiințarea, de către reprezentanții Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., a Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului (n.n. Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice).

S-a constatat că reprezentanții unor inspectorate județene în construcții nu și-au îndeplinit această obligație.

De exemplu, deși în anul 2011, inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții [REDACTAT] au constatat și consemnat în rapoartele de control existența unui număr de 22 de imobile cu destinație turistică construite, fără autorizație de construire, în zone turistice precum orașul [REDACTAT], [REDACTAT] orașul [REDACTAT], zona [REDACTAT] sau localitatea [REDACTAT] reprezentanții acestui inspectorat au omis să înștiințeze, în conformitate cu dispozițiile imperative ale legii, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, în vederea desființării acestora.

D. În cadrul structurilor teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. nu au fost organizate evidențe precise și complete cu privire la stabilirea și încasarea sumelor echivalente cotelor de 0,1% și 0,7% datorate de către investitori sau proprietari, potrivit dispozițiilor legale.

În perioada supusă verificărilor, investitorii sau proprietarii (cu anumite excepții) aveau obligația de a plăti sume echivalente cu următoarele cote legale:

✓ 0,1% din valoarea lucrărilor autorizate, încasate potrivit prevederilor din *Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții*.

Întârzierea la plata acestei cote se penaliza cu 0,15% pe zi de întârziere, fără a se depăși suma datorată.

✓ 0,7% din cheltuielile pentru executarea construcțiilor și a lucrărilor pentru care se emit, în condițiile legii, autorizații de construire, plătite lunar, potrivit prevederilor din *Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*.

Începând cu data de 31.08.2015, respectiv data intrării în vigoare a *Legii nr. 177/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții*, investitorii sau proprietarii au obligația (cu anumite excepții) să vireze către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. o sumă echivalentă cu o cotă de 0,5% din valoarea autorizată, fără T.V.A., a lucrărilor pentru realizarea construcțiilor noi și a lucrărilor de intervenție la construcțiile existente pentru care se emit, în condițiile legii, autorizații de construire/desființare.

Suma echivalentă cotei de 0,5% se determină și se virează către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. care utilizează 50% din fondul constituit pentru îndeplinirea atribuțiilor, potrivit prevederilor legale, și virează lunar 50% din acest fond în contul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În perioada supusă verificărilor încasarea sumelor reprezentând cotele legale datorate s-a făcut de către Inspectoratul de Stat în Construcții – I.S.C. sau de către structurile sale teritoriale, iar virarea acestora către bugetul de stat s-a făcut fie de către Inspectoratul de Stat în Construcții (în perioada 2012 – 2013), fie direct în contul de „Disponibil din sumele colectate pentru bugetul de stat” (în anul 2014).

În urma verificărilor efectuate la cele 12 structuri teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. s-a constatat faptul că în cadrul acestora nu au fost organizate evidențe precise și complete cu privire la stabilirea și încasarea sumelor echivalente cotelor de 0,1% și 0,7%, datorate de către investitori sau proprietari potrivit dispozițiilor legale.

Prezentăm în tabelul de mai jos situația sumelor neîncasate (calculate de către echipele de control pe baza valorii lucrărilor menționate în autorizațiile de construire și în procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor), reprezentând în perioada supusă verificărilor, valoarea cotelor de 0,1% și 0,7% datorate de investitori/proprietari pentru lucrările autorizate, calculate pentru un număr total de 5.095 de obiective finalizate, alese prin sondaj, construite în [REDACTED] și în județele [REDACTED]:

Structura verificată	Numărul obiectivelor verificate prin sondaj	Suma neîncasată aferentă cotei de 0,1% - RON -	Suma neîncasată aferentă cotei de 0,7% - RON -	Total sume neîncasate - RON -
	44	615.309,59	4.340.959,80	4.956.269,39
	802	313.252,42	23.419,03	336.671,45
	285	102.010,61	806.345,40	908.356,01
	866	18.964,06	1.237.700,63	1.256.664,69
	1.328	1.112.619	10.142.853,30	11.255.473,30
	1.770	812.140	2.312.503,42	3.124.643,42
TOTAL	5.095	2.974.295,68	18.863.781,58	21.838.077,26

Așa cum rezultă din tabelul anterior, în perioada 17.11.2010 – 31.12.2014, nu a fost încasată la bugetul de stat cel puțin suma totală de 21.838.077,26 RON, reprezentând valoarea cotelor de 0,1% și 0,7% datorate potrivit dispozițiilor legale pentru un număr de 5.095 de obiective, alese prin sondaj, construite în șapte unități administrativ-teritoriale.

Astfel, lipsa unui sistem unitar și coerent de înregistrare, determinare și urmărire a încasării sumelor echivalente cotelor de 0,1% și 0,7%, coroborată cu pasivitatea angajaților Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., au avut drept consecință neîncasarea la bugetul de stat a unor sume considerabile.

E. Reducerea repetată a numărului de posturi, ceea ce a determinat un deficit de personal la nivelul tuturor structurilor Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C.

La data efectuării acțiunilor de control, numărul efectiv al personalului cu atribuții de control în domeniul construcțiilor era foarte redus.

De exemplu, ca urmare a reorganizării succesive, numărul total al posturilor alocate Inspectoratului Județean în Construcții Vâlcea a fost redus de la 20 în perioada ianuarie 2010 - septembrie 2010, la un număr de 8 posturi în perioada octombrie 2012 - noiembrie 2013.

Aceeași situație a fost constatată și la Inspectoratul Județean în Construcții Dâmbovița unde, numărul de posturi alocate a scăzut de la 19 în perioada ianuarie 2010 - septembrie 2010, la un număr de 7 posturi în perioada decembrie 2011 - data efectuării controlului.

Deficitul de personal a produs, în principal, următoarele consecințe:

I. Neparticiparea inspectorilor în construcții la toate fazele determinante.

În anul 2014, reprezentanții Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. nu au participat la toate fazele determinante, ceea ce a avut drept consecință limitarea exercitării controlului de stat al calității în construcții.

De exemplu, inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții Dâmbovița au transmis „negații”, prin care au informat beneficiarii că nu participă, în primele trei trimestre ale anului 2014, la faze determinante precum:

✓ **„cofrare și montare armătură în planșeu și grinzi”** la obiectivul *„Modernizare și consolidare Școala nr. 3, comuna Șotânga”* (negațiile nr. 18758/11.07.2014 și nr. 9686/10.04.2014);

✓ **„verificarea la rezistență și etanșeitate a conductei de gaze”** la obiectivul *„Extindere conductă gaze naturale și branșamente aferente, gaze naturale redusă presiune, oraș Pucioasa strada Aluniș”* (negația nr. 11407/05.05.2014);

✓ **„verificarea la rezistență și etanșeitate a conductei de gaze”** la obiectivul *„Extindere conductă și branșament gaze naturale – Pucioasa”* (negația nr. 19675/21.07.2014).

Inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului Județean în Construcții Vâlcea au transmis „negații”, prin care au informat beneficiarii că nu participă, în primele trei trimestre ale anului 2014, la faze determinante precum:

✓ **„probă de presiune la țevă DN 800”** la obiectivul *„Pasaj denivelant supratean pe bulevardul Tudor Vladimirescu, Râmnicu Vâlcea”* (negația nr. 21512/18.09.2014);

✓ „armare fundație” la obiectivul „Bloc locuințe colective D+P+4E – 6E Râmnicu Vâlcea” (negația nr. 13499/26.06.2014).

II. Exercițarea, de către inspectorii în construcții, a tuturor atribuțiilor date în competența Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. și nu doar a celor compatibile cu pregătirea profesională.

De exemplu, în cadrul Inspectoratului Județean în Construcții Brașov inspectorii în construcții exercitau activități de control și inspecție în toate domeniile de competență ale Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C., precum verificarea construcțiilor hidrotehnice, căilor ferate, drumurilor și podurilor, în condițiile în care aceștia aveau doar specializarea „Construcții Civile, Industriale și Agricole”.

F. Existența unor disfuncționalități cu privire la functionarea Sistemului Informatic destinat Managementului Activității Inspectoratului de Stat în Construcții (SIMA).

În perioada 31.01.2012 - 30.01.2013, în cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C. a fost implementat proiectul „Sistem Informatic destinat Managementului Activității Inspectoratului de Stat în Construcții”, în valoare totală de 19.226.028,88 RON.

Scopul proiectului a fost de simplificare a procedurilor de lucru în cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C., prin crearea și utilizarea unui sistem informatic integrat de management, care să acționeze în sensul diminuării timpului de răspuns către diferiți solicitanți cu care instituția interacționează.

Cu privire la funcționarea acestui sistem informatic, reprezentanții unor inspectorate județene în construcții au semnalat o serie de disfuncționalități, din care exemplificăm următoarele:

- ✓ necorelarea modulului „Registratură” cu restul modulelor, ceea ce conduce la dublarea muncii de înregistrare a documentelor;
- ✓ lipsa modulului pentru „controalele privind eficiența energetică”;
- ✓ dificultăți cu privire la generarea rapoartelor trimestriale ale activităților de control și inspecție în conformitate cu macheta-cadru aprobată de conducerea Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.;

- ✓ crearea dosarelor obiectiv în sistemul informatic necesită un timp îndelungat și operațiuni repetate de înscriere a datelor de identificare a obiectivului, cu deschiderea mai multor ferestre (județ, localitate, investitor);
- ✓ programul are dese întreruperi, intrând în modulul eroare de sistem.

G. PROPUNERI

În vederea remedierii deficiențelor constatate în activitatea celor 12 structuri teritoriale ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., au fost propuse următoarele măsuri:

1. Asigurarea autonomiei Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., în vederea garantării imparțialității în exercitarea controlului de stat în construcții, având în vedere constatările și recomandările experților Băncii Mondiale, expuse în „Raportul final - România, Evaluare funcțională, Dezvoltare Regională și Turism” întocmit în anul 2012, cu privire la existența unui posibil conflict de interese în care s-ar afla inspectoratul, ca urmare a faptului că se află în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, respectiv în subordinea unei autorități care „implementează în mod direct programe de lucrări”.

Termen: 31.12.2016.

2. Suplimentarea numărului de angajați din cadrul inspectoratelor județene în construcții, cu personal specializat în domeniile de competență ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C. și suplimentarea corespunzătoare a bugetului instituției.

Termen: 30.06.2016.

3. Elaborarea unor proceduri care să reglementeze, pentru personalul cu atribuții de control din cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., activitatea de constatare și sancționare a faptelor contravenționale, precum și modalitatea de stabilirea a cuantumului amenzilor aplicate, în funcție de gravitatea faptei, în limitele prevăzute de lege.

Termen: 31.03.2016.

4. Respectarea, de către reprezentanții Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C., a dispozițiilor imperative ale *Ordonanței Guvernului nr. 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții - I.S.C.*, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la obligativitatea participării inspectorilor în construcții la toate fazele determinante aprobate.

Termen: permanent.

5. Realizarea, la nivelul Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., a unui sistem informatic pentru monitorizarea permanentă a lucrărilor autorizate, care să furnizeze cel puțin date cu privire la următoarele aspecte:

a) Obiectivul de investiții:

- ✓ Denumirea obiectivului de investiții;
- ✓ Numele/denumirea beneficiarului;
- ✓ Numărul, data și emitentul autorizației de construire;
- ✓ Valoarea construcției rezultată din autorizația de construire;
- ✓ Denumirea constructorului;
- ✓ Data începerii execuției lucrărilor, conform anunțului de începere;
- ✓ Data recepției lucrărilor, conform notificării primite de Inspectoratul de Stat în Construcții din partea investitorului;
- ✓ Valoarea finală a construcției, rezultată din procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor;
- ✓ Constatările membrilor comisiei care au participat la recepția la terminarea lucrărilor.

b) Informații privind fazele determinante:

- ✓ Programul de faze determinante stabilite prin proiect și acceptate de inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului de Stat în Construcții;
- ✓ Participarea inspectorilor de specialitate la fazele determinante ca urmare a invitațiilor primite și constatările acestora;

c) Informații privind cotele legale de 0,1% și 0,5% (0,7% până la data de 27.10.2015):

- ✓ Quantumul cotelor legale de 0,1% și 0,5%, stabilite conform prevederilor legale, care ar trebuie plătite de investitor/proprietar;
- ✓ Sumele efectiv încasate cu titlu de cote legale și dovada plății;
- ✓ Penalități calculate pentru neplata sau plata cu întârziere a cotelor legale, conform prevederilor legale;
- ✓ Măsurile întreprinse de inspectorii de specialitate în vederea încasării cotelor legale.

d) Informații privind controalele efectuate de către inspectorii de specialitate:

- ✓ Numele inspectorilor de specialitate care au efectuat verificările;
- ✓ Constatările inspectorilor de specialitate și măsurile dispuse;
- ✓ Monitorizarea îndeplinirii măsurilor dispuse;

✓ Amenzile aplicate ca urmare a contravențiilor constatate și demersurile întreprinse în vederea încasării acestora.

Valentin MIRCEA

Secretar de Stat,

Șeful Corpului de control al primului ministru